

**Grup de feina:
Tractament de
llengües.
IES CAP DE LLEVANT
Setembre 2001**

Departament de castellà

Coordinador: Antoni Puertas

Teresa Santos

Carolina Peleteiro

Gustavo Simón

Departament de català

Coordinadora: Assumpta Casasnovas

Mariola Juanico

Margarita Mercadal

Júlia Orfila

J. Esther Pelegrí

Sonia Tur

Tractament de Llengües.

Introducció:

A final del curs 2000-01 els departaments de Català i Castellà de l'IES Cap de Llevant es van reunir per decidir com es duria a terme el desenvolupament de la segona part del Projecte Lingüístic del Centre. Van prendre la decisió de sol·licitar un Grup de Feina al CPR per tal de iniciar un projecte global.

Així es va decidir iniciar la feina els primers dies del mes de setembre, amb un total de 15 hores. Formen part del Grup de feina tots els membres dels dos departaments.

Disseny del projecte:

A la primera sessió, es va concretar l'objectiu a treballar. Varem creure adient que un bon punt de partida per començar a treballar sobre el Currículum integrat de Llengües seria revisar el currículum de les dues àrees per tal de trobar continguts comuns.

Una vegada revisats els currículums de secundària de les dues matèries varem constatar que un dels blocs temàtics comuns, i que a més plantejaven gran dificultat als alumnes, eren el continguts morfosintàctics.

Per tant, la primera feina a realitzar va ser sintetitzar tots els continguts morfosintàctics de les dues àrees a secundària en dos quadres:

Continguts morfosintàctics de l'àrea de Català

1R ESO	2N ESO	3R ESO	4T ESO
-El substantiu: tipus; gènere i nombre -L'article: apòstrof i contracció -L'adjectiu: gènere i nombre -Determinants: classes -Verb: mode, temps, nombre i persona -Formes no personals -Pronoms personals: forts i febles -Adverbis, preposicions i conjuncions	-Oració simple: subjecte i predicat -El SN: CN, SADJ i SPREP -El verb: predicatius i copulatius -Complements verbals -Conjugacions verbals. Perífrasis verbals -Pronoms febles -Preposicions i conjuncions -Adverbis i locucions adverbials	-El Substantiu -L'adjectiu -Els determinants -Verbs regulars -Formes no personals -Perífrasis verbals -Verbs transitius i intransitius -Complements verbals -Substitució pronominal: CD, CI i ATR	-Tipus de verbs: copulatius, predicatius i impersonals -Complements verbals: CD, CI, CC, ATR, C PRED i CRV -Pronoms febles: funcions i combinacions -Pronoms relatius -Tipus d'oracions compostes: coordinades juxtaposades

invariables			subordinades -canvi i caiguda de preposició
-------------	--	--	--

Continguts morfosintàctics de l'àrea de Castellà

1º ESO	2º ESO	3º ESO	4º ESO
Morfología: Determinantes Nombre Pronombre Adjetivo calificativo Conjugación verbal Adverbio Conjunción Preposición Tipos de oración.	Sintagma nominal: Determinantes: artículo Nombres Complemento del nombre Pronombres Sintagma verbal: Predicado nominal. Predicado verbal Complementos Adverbios Nexos: preposiciones y conjunciones Tipos de oración	Oración simple. Funciones: Sujeto CN Aposición CD CI CC Atributo C. predicativo Voz pasiva: Sujeto paciente C. Agente Tipos de oración	Oración compleja: Coordinación Yuxtaposición Subordinación: Sustantivas Adjetivas Adverbiales Sustantivo-adjetivo Formas no personales Perífrasis verbal

A partir dels dos quadres- resum vam iniciar el currículum integrat d'aquests continguts. El resultat s'ha concretat en una programació conjunta en la qual s'ha seguit el criteri d'economitzar recursos i cercar coherència.

1r d'ESO

Es va constatar que en aquest nivell, català introduïa els continguts morfològics a partir de l'ortografia, mentre que castellà ho feia a partir de la gramàtica. Així doncs, aquesta constatació ha servit per decidir qui introdueix i reforça cadascun dels conceptes.

	CATALÀ	CASTELLÀ
1R TRIMESTRE	<ul style="list-style-type: none"> - Substantiu (introdueix) - Determinants (reforça) - Adjectius (introdueix) 	<ul style="list-style-type: none"> - Sustantivo (reforça) - Determinantes (introdueix) - Adjetivos (reforça) <i>Aspecto complementario: se introducen los contenidos de grado.</i>
2N TRIMESTRE	<ul style="list-style-type: none"> - Pronoms (treball) - Verb (treball) 	<ul style="list-style-type: none"> - Pronombres simultani) - Verbo simultani)

3R TRIMESTRE	- Adverbi (reforça) - Conjunció (introdueix) - Preposició (introdueix)	- Adverbio (introdueix) - Conjunción (reforça) - Preposición (reforça)
--------------	---	---

2N ESO

Aquest curs, castellà farà una introducció intensiva, al llarg del primer mes, de tots els continguts morfològics, mentre català introdueix el concepte d'oració.

	CATALÀ	CASTELLÀ
1R TRIMESTRE	- SN (introdueix) - Determinants (paral·lelament) - CN (paral·lelament) - Preposicions (paral·lelament)	- SN (reforça) - Determinantes (paral·lelament) - CN (paral·lelament) - Preposiciones (paral·lelament)
2N TRIMESTRE	- Pronoms (incidir més en la funció de CV) - SV (PN i PV) (introdueix) - Verb (paral·lelament)	- Pronombres (introdueix) - SV (reforça) - Verbo (paral·lelament)
3R TRIMESTRE	- CV (CD, CI, CC, ATR) (reforça incidint en el sistema pronominal) - Adverbis (introdueix) - Conjuncions (reforça)	- CV (CD, CI, CC, ATR) (introdueix) - Adverbios (reforça) - Conjunciones (introdueix)

A partir d'aquest nivell, s'ha acordat que l'estructura de l'anàlisi sintàctica serà comuna per als dos departaments: en primer lloc, es farà l'anàlisi morfològica de l'oració; en segon lloc, l'anàlisi sintagmàtica; en tercer lloc, la funcional i, per últim, l'oracional.

3R ESO

Català començarà amb un repàs morfològic a partir de la vessant ortogràfica. Mentres, castellà farà un repàs del concepte d'oració.

	CATALÀ	CASTELLÀ
--	--------	----------

1R TRIMESTRE	- Morfologia verbal. Tipus d'oracions segons tipus de verb. (introdueix)	- Morfología verbal. Tipos de oraciones según tipos de verbo. (reforça)
2N TRIMESTRE	- Funcions: Subj., AT, CD, CI, CC. (paralel·lament) - CRV (només el fa català i castellà el fa a 4t)	- Funciones: Suj., AT, CD, CI, CC. (paralel·lament) - Aposición y C Prep. (només el fa castellà i català el fa a 4t)
3R TRIMESTRE	- Substitucions pronominals: CD, CI, CC i AT.	- Pasiva: sujeto paciente y complemento agente.

4T ESO

	CATALÀ	CASTELLÀ
1R TRIMESTRE	- Funcions sintàctiques: CD, CI, CC, AT, C PRED i CRV - Passiva	- Coordinación y yuxtaposición (introdueix)
2N TRIMESTRE	- Pronoms febles	- Subordinación (introdueix)
3R TRIMESTRE	- Pràctiques d'oracions complexes (reforça) - Introduir especificitats dels pronoms relatius - Canvi i caiguda de prep.	- Continúa la subordinación.

ACORDS PER A LA PRÀCTICA DOCENT

A partir de la lectura de l'article "Aprendre llengua. Estratègies coordinades per als continguts comuns" de Joana Lladó i de l'annex IV de les instruccions de la direcció General d'Administració Educativa per a l'aplicació de l'article 4.2.5. de l'ordre de 27 de juny de 2001: "pla de l'enfocament de l'ensenyament de les llengües catalana i castellana des d'un currículum integrat", els integrants dels grups de feina vam decidir que no només ens podíem quedar en la reestructuració de continguts sinó que havíem d'arribar a uns acords comuns quant a la pràctica docent. Per tant, vam decidir prioritzar els següents punts:

- Revisió dels mínims de castellà i català de secundària.
- Eines d'avaluació de la pràctica oral.
- Marques comunes per a la revisió de correcció ortogràfica per als dos departaments.
- Prova inicial.

- Resum comparatiu de les dues llengües dels continguts morfològics.
- Criteris de correcció i puntuació.

ACORD DE LA PROVA INICIAL

Es va decidir que castellà i català estructurarien la prova inicial centrant-se en l'observació dels mateixos ítems.

1r i 2n ESO

- 1- Nivell de lectura: comprensió
- 2- Nivell d'escriptura: expressió escrita.
Ortografia.

(A primer, la prova inicial formarà part d'una enquesta de les dades personals).

3R ESO

L'observació no es farà a partir d'un text sinó a partir de preguntes on han d'expressar la seva opinió personal i no demostrar coneixements conceptuals. A partir de la redacció s'observaran la comprensió, l'expressió i els recursos textuais.

4T ESO

A partir d'un text s'observarà la coherència, l'adequació i la correcció centrant-se amb el tema, les idees principals i el resum del text. Es realitzarà una opinió personal del text per avaluar l'expressió escrita de l'alumne.

QUADRE COMPARATIU DELS CONTINGUTS MORFOLÒGICS

Per tal que els alumnes tinguessin clar que la morfologia d'ambdues llengües és la mateixa, vam decidir elaborar un quadre comparatiu on aparegués el terme en català i en castellà que fa referència al mateix concepte.

Tipus de paraules – Clases de palabras

Sustantiu – Nom

Sustantivo – Nombre

Comuns / Propis

Comunes / Propios

Concrets / Abstractes

Concretos / Abstractos

Individuais / Col.lectius

Individuales / Colectivos

Determinants

Determinantes

Articles

Artículos

Determinats / Indeterminats

Determinados / Indeterminados.

Possessius

Posesivos

Demonstratius

Demostrativos

Indefinitis / Quantitatus

Indefinidos

Numerals

Numerales

Ordinals / Cardinals / Partitius...

Ordinales / Cardinales / Partitivos...

Exclamatius

Exclamativos

Interrogatius

Interrogativos

Adjectius

Adjetivos

Especificatius / Explicatius

Especificativos / Explicativos

Pronoms

Pronombres

Possessius

Posesivos

Demonstratius

Demostrativos

Indefinitis

Indefinidos

Numerals

Numerales

Exclamatius

Exclamativos

Interrogatius

Interrogativos

Relatius

Relativos

Personals

Personales

Forts / Febles

Tónicos / átonos.

Verbs

Verbos

Predicatus

Predicativos

Transitius / Intransitius / Reflexius / Recíprocs

Transitivo / Intransitivo / Reflexivos / Recíprocos

Copulatus

Copulativos

Impersonals

Impersonales

Adverbis

Adverbios

Lloc / temps / manera - mode / quantitat / afirmació / negació /

dubte

Lugar / tiempo / modo / cantidad / afirmación / negación /

duda.

Conjuncions

Conjunciones

Preposicions

Preposiciones

REVISIÓ DELS MÍNIMS DE CATALÀ I CASTELLÀ A SECUNDÀRIA.

El grup de feina se va adonar que no tenia sentit tirar endavant si no s'analitzava els mínims que cada una de les àrees tenia establerts per secundària, per tant, es varen revisar els mínims de cada un dels cursos i es va arribar a uns acords entre les dues àrees, que ja quedaran reflectides el present curs.

MÍNIMS EXIGIBLES

1r CICLE D'ESO

1. LENGUA ORAL

- Comprendre missatges de diversa tipologia
- Crear missatges orals amb ordre, coherència i claretat.
- Usar el català com a llengua vehicular de comunicació.

2. LENGUA ESCRITA

- Comprendre missatges escrits de diversa tipologia.
- Crear missatges escrits amb ordre, coherència i claredat.
- Elaborar treballs escrits seguint unes pautes.
- Reconèixer la tipologia dels missatges escrits:
 - La narració.
 - La descripció
- Els gèneres periodístics
- Elaborar resums.

3. LENGUA LITERÀRIA

- Produir textos de caire literari: auques, embarbussaments, endevinalles...

4. LÈXIC

- Consultar els diccionaris.
- Augmentar el vocabulari
- Conèixer el sentit general d'un mot, el sentit figurat i el significat contextual.
- Distingir la sinonímia, l'antonímia, la polisèmia i l'homonímia
- Reconèixer les formes principals de derivació de paraules: derivació i composició.
- Conèixer neologismes, barbarismes i lèxics específics.

5 GRAMÀTICA

- Aplicar correctament els consonants següents: fricatives, alveolars, oclusives, b/v
- Emprar correctament les vocals neutres.
- Distingir les síl·labes, els diftongs i els dígrafs
- Usar adequadament l'accentuació i l'accent diacrític.
- Utilitzar correctament l'apòstrof i la contracció.
- Reconèixer la morfologia nominal: el nom i l'adjectiu.
- Distingir la morfologia verbal: el verb.
- Emprar adequadament els pronoms.
- Identificar l'estructura de l'oració simple: SN i SV.

6. L'ÉSSER HUMÀ I LA LLENGUA

- Assimilar el concepte de llengua estàndard.
- Conèixer el domini lingüístic català amb les seves principals varietats geogràfiques.

MÍNIMS EXIGIBLES 3R ESO

1. LLENGUA ORAL

- Comprendre missatges espontanis i formals (diàleg, debat, tertulia, col·loqui...).
- Crear missatges espontanis i formals (diàleg, debat, tertúlia, col·loqui...)
- Reconèixer les característiques de l'acte comunicatiu.
- Usar el català com a llengua vehicular de comunicació.

2. LLENGUA ESCRITA

- Comprendre missatges de diversa tipologia.
- Crear missatges amb coherència, claretat i presició.
- Realitzar treballs seguint unes pautes.
- Realitzar resums.
- Realitzar esquemes.
- Reconèixer la tipologia dels missatges escrits: el text instruccional, l'expositiu, el periodístic, el conversacional...

3. LLENGUA LITERÀRIA

- Identificar les característiques del llenguatge literari.
- Valorar críticament els textos literaris.
- Classificar les obres literàries en gèneres i reconèixer les seves característiques generals: narratiu, dramàtic i líric.
- Aprofundir en la caracterització del gènere narratiu.

4. LÈXIC

- Usar i conèixer diversos tipus de diccionaris.
- Augmentar el vocabulari.
- Reconèixer el sentit propi, el sentit figurat i el significat contextual d'un mot.
- Comprendre el significat de frases fetes d'ús més freqüent.
- Emprar adequadament els sinònims i els antònims.
- Conèixer els diversos procediments de creació de mots: derivació i composició.
- Identificar els processos de substantivació i d'adjectivació.
- Reconèixer els fenòmens de la polisèmia i de l'homonímia.
- Saber formar camps semàntics.

5. GRAMÀTICA

- Expressar-se amb correcció gramatical.
- Emprar adequadament l'accentuació, l'accent diacrític, la dièresi, l'apòstrof, la contracció, l'ortografia de les vocals...
- Usar correctament els pronoms.

- Conèixer els constituents bàsics de l'oració simple.
- Usar correctament els modes verbals.
- Reconèixer les funcions dels complements verbals.

6. L'ÉSSER HUMÀ I LA LLENGUA

- Reconèixer la diversitat lingüística del món.
- Conèixer la formació de la llengua catalana.

MÍNIMS EXIGIBLES 4T D'ESO

1.LLENGUA ORAL

- Comprendre missatges orals espontanis i formals.
- Crear missatges orals espontanis i formals: explicar un conte, descriure un paisatge....
- Usar el català com a llengua vehicular de comunicació.

2. LLENGUA ESCRITA

- Comprendre missatges escrits de diversa tipologia.
- Crear missatges escrits amb coherència, claretat i precisió.
- Realitzar treballs escrits seguint unes pautes.
- Reconèixer la tipologia dels missatges escrits: el text argumentatiu, el predictiu, el descriptiu.

3.LLENGUA LITERÀRIA

- Valorar críticament els textos literaris.
- Valorar la literatura de l'Edat Moderna.
- Conèixer la literatura de l'Edat Contemporània.

4. LÈXIC

- Usar i conèixer diversos tipus de diccionaris.
- Augmentar el vocabulari.
- Distingir el significat general d'un mot o construcció, el sentit figurat i el contextual.
- Formar paraules mitjançant la derivació, l'habilitació i la composició.
- Conèixer i emprar correctament sinònims i antònims.
- Distingir neologismes, cultismes, préstecs i manlleus.

5. GRAMÀTICA

- Expressar-se amb correcció gramatical.
- Usar adequadament els signes de puntuació.
- Resoldre satisfactòriament qüestions conflictives de vocalisme i consonantisme.
- Conèixer els constituents bàsics de l'oració.
- Reconèixer la tipologia de les oracions.
- Emprar correctament els models verbals del subjuntiu i de l'imperatiu.

- Usar correctament els pronoms febles i els relatius.
- Realitzar adequadament les substitucions pronominals.
- Analitzar oracions compostes

6.L'ÉSSER HUMÀ I LA LLENGUA.

- Conèixer les llengües romàniques.
- Conèixer les llengües de l'Estat Espanyol.
- Conèixer i valorar el procés de normalització lingüística.

Mínimos exigibles al final del Primer ciclo de ESO.

- Conocer los elementos y la estructura básica de todo tipo de textos (narración, descripción, diálogo, exposición y argumentación).
- Conocer y aplicar con un mínimo de corrección las reglas ortográficas y de puntuación programadas para el ciclo.
- Conocer la derivación y la composición como procedimiento de formación de palabras.
- Conocer los siguientes fenómenos semánticos: polisemia, monosemia, sinonimia y antonimia.
- Comprender textos orales y escritos.
- Producir cualquier tipo de textos orales y escritos respetando las estructuras correspondientes con coherencia y corrección.
- Resumir diversos tipos de textos, identificando las ideas principales y extrayendo el mensaje global.
- Analizar morfológica y sintácticamente los elementos estudiados a lo largo del ciclo.
- Producir textos de intención literaria.
- Mostrar respeto por las opiniones ajenas.
- Valorar la lengua oral y escrita como un instrumento para satisfacer las necesidades de comunicación oral y para adquirir nuevos aprendizajes.

Mínimos exigibles para el tercer curso de ESO.

1. Estudio del texto:

- Comprender y producir textos expositivos orales y escritos.
- Reconocer un texto expositiva oral o escrito e identificar su estructura.
- Reconocer textos expositivos en forma narrativa y descriptiva.
- Identificar situaciones de comunicación y adecuarse a ella.
- Resumir un texto de forma oral captando el sentido global.
- Resumir un texto por escrito recogiendo sus ideas esenciales.
- Realizar un esquema o guión del contenido de un texto.
- Comprender textos periodísticos expositivos: noticia, reportaje, entrevista.
- Producir textos periodísticos expositivos: redactar una noticia, reportaje o entrevista, ateniéndose a la estructura del género.
- Emplear técnicas de recogida de información.

2. Estudio de la lengua:

- Conocer y utilizar adecuadamente antónimos, sinónimos, homónimos, homófonos y parónimos.

- Expresarse oralmente y por escrito con precisión y corrección gramáticas, utilizando correctamente mayúsculas, b/v, g/j, h, y/ll y grupos consonánticos; utilizar correctamente los signos de puntuación y las reglas de acentuación.
- Conocer y comprender la organización de la lengua como sistema de signos y como un hecho social.
- Conocer las partes de la oración.
- Analizar sintácticamente oraciones simples y clasificarlas.
- Aumentar el conocimiento del vocabulario y aplicar las normas de uso.
- Conocer y saber formar campos semánticos.
- Conocer el significado de expresiones y refranes.
- Conocer la formación y uso de siglas y abreviaturas.

3. Literatura.

- Comprender textos y rasgos caracterizadores de las épocas estudiadas.
- Comentar un texto, oralmente o por escrito, de forma guiada.

Mínimos exigibles para el cuarto curso de E.S.O.

1. Estudio del texto:

- Reconocer los textos expositivos y argumentativos.
- Comprender textos orales y escritos de carácter expositivo y argumentativo, analizando la situación comunicativa, la estructura y la forma de expresión.
- Sintetizar oralmente y por escrito el sentido global de textos expositivos y argumentativos.
- Realizar un esquema o guión del contenido de un texto.
- Saber expresar la propia opinión de forma argumentada y estructurada, ateniéndose a la situación comunicativa.
- Conocer y saber identificar en los textos narrativos los elementos característicos.
- Reconocer una descripción y sus características.
- Saber utilizar técnicas de recogida de información.

2. Estudio de la lengua:

- Analizar y clasificar correctamente las oraciones compuestas coordinadas y subordinadas.
- Conocer el significado de expresiones y frases hechas.
- Expresarse oralmente y por escrito con precisión y corrección gramatical y ortográfica.
- Identificar y analizar los mecanismos de formación de palabras.
- Conocer, identificar y analizar las diferentes relaciones semánticas que se establecen en un texto.

3. Literatura:

- Conocer los rasgos esenciales del Romanticismo, el Realismo, la Generación del 98 y de la literatura contemporánea.
- Extraer el sentido global de diferentes textos literarios y redactar un comentario expresando la opinión personal.
- Reconocer las figuras literarias básicas.
- Valorar críticamente los textos leídos o comentados.

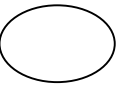

CRITERIS DE PUNTUACIÓ I CORRECCIÓ

La revisió dels mínims ens va dur a consensuar uns criteris de puntuació i correcció, coherents per a les dues àrees. Queden establerts de la següent manera:

- Proves escrites per a avaluar els continguts: 60% de la nota
- Hàbits de feina: 20%
- Treballs de les lectures: 20%

MARQUES COMUNES PER A LA REVISIÓ DE CORRECCIÓ ORTOGRÀFICA PER ALS DOS DEPARTAMENTS.

Les reflexions abans esmentades ens van dur també a consensuar les marques que faríem als escrits dels alumnes quant a la correcció, així es va establir:

	ACCENTUACIÓ
	ERRADES ORTOGRÀFIQUES
	APÒSTROF (només català)
	PUNTUACIÓ
	BARBARISMES
	ERRADES DE REDACCIÓ

PROPOSTES DE FEINA AL LLARG DEL CURS

El present curs l'equip directiu ha fet coincidir la mateixa hora per les reunions dels departaments de català i de castellà. Els integrants dels dos departaments han decidit dur a terme una reunió mensual per continuar amb les feines del Tractament de llengües. Les tasques programades són les següents:

- Criteris d'avaluació.
- Establir criteris comuns pels treballs de les lectures.
- Tipologia textual.
- Avaluació de les pràctiques orals.

